

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Broj:

Podgorica, 25. septembar 2014. godine

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O BEZBJEDNOSTI HRANE

IZVJEŠTAJ O JAVNOJ RASPRAVI

MJESTO I VRIJEME ODRŽAVANJA RASPRAVE:

Poziv za Javnu raspravu o Nacrtu zakona o bezbjednosti hrane, objavljen je na sajtu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, 6. avgusta 2014. godine u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja Javne rasprave u pripremi zakona (Sl. list CG br. 12/12). U pozivu je određen rok od 41 dan za dostavljanje komentara, inicijativa, sugestija i predloga u pisanom i elektronskom obliku.

U toku javne rasprave o tekstu Nacrta zakona o bezbjednosti hrane organizovana su i četiri okrugla stola: u Bijelom Polju 9.septembra, u Prijestonici Cetinje 10. septembra, u Budvi 11.septembra i u Podgorici 12.septembra 2014. godine, kao i neposredna rasparava koja je održana 4. septembra 2014.godine sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje.

OVLAŠĆENI PREDSTAVNICI PREDLAGAČA TEKSTA ZAKONA SU ČLANOVI RADNE GRUPE ZA IZRADU NACRTA ZAKONA O BEZBJEDNOSTI HRANE) KOJI SU UČESTVOVALI NA JAVNIM RASPRAVAMA:

- (1) Sunčica Boljević, savjetnik, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja–Veterinarska uprava, predsjednik radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;
- (2) Mitra Đurišić, savjetnik, Ministarstvo zdravlja, član radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;
- (3) Vesna Novaković, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- (4) Milka Petrušić, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – Fitosanitarna uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- (5) Ljiljana Milovanović, savjetnik, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja –Veterinarska uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- (6) Biljana Blečić, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – Veterinarska uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- (7) Dijana Čavić, savjetnik, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, član radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;

Pored okruglih stolova organizovana je i dodatno neposredna rasparava 4. septembra 2014.godine sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje kojem su kao ovlašćeni predstavnici predlagača prisustvovali:

- Zorka Prljević, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – Fitosanitarna uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- Biljana Blečić, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – Veterinarska uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;
- Ljiljana Milovanović, savjetnik, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja –Veterinarska uprava, član radne grupe za izradu Zakona o o bezbjednosti hrane;

Članovi radne grupe koji se nijesu odazvali učešću u javnoj raspravi:

- (1) Zorica Đorđević, Ministarstvo zdravlja, član radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;
- (2) Mirjana Drašković, Uprava za inspeksijske poslovanje, član radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;
- (3) Višnja Orban, Uprava za inspeksijske poslovanje, član radne grupe za izradu Zakona o bezbjednosti hrane;

BROJ I STRUKTURA UČESNIKA U RASPRAVI

Javnim raspravama Nacrta Zakona o o bezbjednosti hrane prisustvovali su: subjekti u poslovanju hranom i hranom za životinje, predstavnici opštinskih službi za poljoprivredu, predstavnici Savjetodavne službe u biljnoj proizvodnji, predstavnici lokalne samouprave, predstavnici veterinarskih organizacija, predstavnici NVO organizacija i predstavnici organa državne uprave.

Ukupno je u pomenutim raspravama učestvovalo 60 osoba (Bijelo Polje 15, Cetinje 4, Budva 3 i Podgorica 38).

BROJ I STRUKTURA DOSTAVLJENIH KOMENTARA, SUGESTIJA I PREDLOGA

U roku predviđenom Pozivom na Javnu raspravu, mišljenja, predloge, sugestije na Nacrt zakona o bezbjednosti hrane u elektronskoj ili pisanoj formi dostavili su:

- Specijalistička Veterinarska laboratorija -2 sugestije;
- Akredaciono tijelo Crne Gore–1 komentar;
- Institut za javno zdravlje – 1 mišljenje;
- Ministarstvo zdravlja – 2 mišljenja od kojih je jedno Instituta za javno zdravlje, a drugo je mišljenje ljekara specijalista higijene;
- Uprava za inspeksijske poslove – 1 sugestija;
- Udruženje roditelja, Podgorica - 1 predlog;
- Doo Aqua Bianca, Podgorica - 1 komentar;
- Sekretarijat za finansije i razvoja preduzetništva, Prijestonica Cetinje - 1 komentar;
- Sekretarijat za poljoprivrede, turizam, vodoprivredu i zaštitu životne sredine, Opština Berane –1 predlog;
- Savjetodavna služba za biljnu proizvodnju MPRR–Cetinje – 1 komentar.

Ukupno je u pisanoj formi dostavljeno 12 predloga, komentara, sugestija.

Na Javnoj raspravi održanoj u Bijelom Polju, nakon predstavljanja zakona sanitarni inspektori prisutni na raspravi upoznali su ovlašćene predstavnike predlagača da nijesu pročitali nacrt zakona.

Ovlašćeni predstavnici su predložili da u cilju uspostavljanja neposredne rasprave i doprinosa prisutnih inspektora pojasne bliže prvenstveno razloge za donošenje novog zakona sa akcentom na novine u nacrtu u odnosu na odredbe zakona koji je na snazi.

Prisutni su prihvatili predlog kao dobro rješenje za nastavak rasprave.

Nakon dvočasovne diskusije, prisutni sanitarni inspektori su iskazivali zabrinutost i postavljali pitanja u odnosu na podjelu nadležnosti nad sprovođenjem službenih kontrola, stručnoj spremi i slično, ali nije bilo sugestija, predloga ili primjedbi ili nejasnoća na bilo koje druge odredbe u tekstu Nacrta zakona o bezbjednosti hrane.

Ostali prisutni nijesu imali komentara, primjedbi, sugestija, komentara i slično, a nakon završene javne rasprave u Bijelom Polju od učesnika javne rasprave nije bilo naknadno dostavljenih komentara, sugestija ili predloga na Nacrt Zakona o bezbjednosti hrane.

Na Javnoj raspravi u Prijestonici Cetinje, bili su prisutni: predstavnik lokalne uprave Prijestolnice Cetinje, predstavnik Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja – Savjetodavna služba za biljnu proizvodnju opštine Cetinje i dva predstavnika mesne industrije.

Nakon predstavljanja teksta nacrta Zakon o bezbjednosti hrane prisutni na javnoj raspravi su se uključili u raspravu posebno u dijelu odredbi koje se odnose na registraciju subjekata koji obavljaju djelatnost prerade vina na svojim gazdinstvima (vinski podrumi), kao i druge djelatnosti prerade primarnih proizvoda biljnog i životinjskog porijekla na domaćinstvima. Ovaj dio rasprave je na vrlo konstruktivan način doprinjeo boljem razumjevanju u primjeni drugih zakona u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i sugestije dobijene tokom rasprave, a vezane za posebne podzakonske akte koji će proizići iz ovog zakona će unaprijediti samu implementaciju ovog ali i posebnih zakona koji uređuju navedene oblasti ali su istovremeno i djelatnost tj. poslovanje hranom.

Na Javnoj raspravi u Budvi, bili su prisutni: predstavnici sanitarne inspekcije iz tri primorske opštine. Nakon predstavljanja teksta nacrta Zakon o bezbjednosti hrane prisutni na javnoj raspravi su se uključili u raspravu posebno u dijelu odredbi koje se odnose na nadležnost inspektora, kao i na predloženu reorganizaciju do sada nadležnih organa i sugestije oko odredbi uzorkovanje.

Na Javnoj raspravi u Podgorici bili su prisutni: predstavnici subjekata u poslovanju hranom: Zrnožit, Mljekara Lazine, Inpek, Mljekara Šljukić co, Naniprom, Veleteks, Bordid, Bjelasica Rada, Vermont, Uniprom, Radinović company, Domaća trgovina, Stadion, Ideus, Pirela, Plantaže, Point, Merkator CG, Somborex, predstavnici: Specijalističke Veterinarske laboratorije, CETI i Uprave za inspekcijske poslove.

U Podgorici je diskutovalo 6 učesnika i date su načelne i pojedinačne primjedbe i sugestije, postavljana pitanja i dati komentari.

Uopšteno diskusija je bila u pravcu pojašnjenja potencijalnih razlika u dijelu obaveza operatera u odnosu na rješenja u postojećem zakonu. Većina komentara u diskusiji su bili pozitivni u odnosu na odredbe o fleksibilnosti koje se odnose na zahtjeve u poslovanju hranom (manji obim, tradicionalna proizvodnja is l.).

Osnovna pitanja koja su potencirana tokom javne rasprave bilo na okruglom stolu ili putem elektronske pošte grupisana su u nekoliko grupa i to:

	Tematska grupa	Dostavio	Odgovor:
OSNOVNE ODREDBE (obim primjene, pojam hrane, podjela hrane i definicije)			
Član 2	Član 2 – naglasiti da će voda za piće biti regulisana posebnim propisom. – zakonom.	Insitut za javno zdravlje	Sugestija je prihvaćena. Definisano članom 4 stav 3. Dodatno pojašnjenje: voda se konzumira direktno ili indirektno, kao i druga hrana, i tako doprinosi ukupnoj izloženosti potrošača supstancama koje konzumira, uključujući hemijske i mikrobiološke zagađivače. Međutim, budući da je kvalitet vode namijenjene ishrani ljudi definisan Direktivom 80/778/EEZ (5) i 98/83/EZ (6), ovaj zakon uzima u obzir samo vodu koja ispunjava zahtjeve iz člana 6 Direktive 98/83/EZ.
Član 4	Član 4 Pojam hrane “Hrana obuhvata piće žvakaće gume i druge supstance...” treba izmjeniti jer imamo jaka alkoholna pića, pivo, vino. Treba vidjeti da li je eventualno vino hrana? Možda staviti bezalkoholna pića i vidjeti šta sa vinom.	Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji Danijela Zuber	Komentar nije prihvaćen. U smislu člana 2 regulative 178/02 podrazumjeva da je hrana odnosno prehrambeni proizvod svaka supstanca ili proizvod prerađen, djelimično prerađen ili neprerađen koji je namijenjen za ishranu ljudi ili se može očekivati da će se koristiti za ishranu ljudi. To znači da vina i alkoholna pića spadaju u hranu. Takođe ovim članom je definisano šta se ne smatra hranom. Dodatno, vezano za alkoholna pića posebnom regulativom za pružanje informacija propisani su dodatni zahtjevi za njihovo označavanje.
	Član 4 “Da li voda koja se namjenski koristi za proizvodnju hrane podliježe kontroli ovlašćene institucije?”	Aqua Bianca	Odgovor na pitanje: Voda koja se namjenski koristi za proizvodnju hrane podliježe kontroli u skladu sa ovim zakonom, jer je i voda hrana u skladu sa članom

			4 stav 2 i 3 ovog nacrta.
Član 5	Član 5 da hranu prema porijeklu treba podijeliti na : hranu životinjskog i hranu neživotinjskog porijekla- je usvojen	Institut za javno zdravlje	Primjedba je prihvaćena.
Član 6	Član 6 – Tačka 35 Riječ “odgovarajuće” promijeniti sa riječju: “neophodno ili potrebno”	Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji Danijela Zuber	Primjedba nije prihvaćena. Pojašnjenje: Prema vrsti hrane u skladu sa propisima su definisani dokumenti koji moraju pratiti pošiljku te riječ “odgovarajuće” podrazumjeva dokumenta kao što su sertifikat, faktura, komercijalni dokument i sl. što će dodatno biti regulisano podzakonskim aktima koji će se doneijeti na osnovu ovog zakona.
	– tačka 9 umjesto riječi “držanje hrane” staviti “promet hrane”,	Uprava za inspekcijske poslove	Sugestija je razmotrena i umjesto riječi “držanje hrane” upotrijebiće se riječi “posjedovanje hrane”.
	– tačka 10 brisati riječi “i težina tog uticaja”,	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba nije prihvaćena. Definicija rizaka je preuzeta iz Regulative 178/2002 član 3 stav 1 tačka 9.
	– tačka 14 brisati riječi “tokom procesa analize” (jer se radi o obavještenju).	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba nije prihvaćena. Definicija rizaka je preuzeta iz Regulative 178/2002 član 3 stav 1 tačka 12.
	– U ovom članu nedostaju definicije i pojmovi: hrana biljnog porijekla, pogodno, nepodesna, podesna, štetna i dr. distribucija ekvivalentan (preciznija definicija) studijsko ispitivanje hrane prodaja na daljinu;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba nije prihvaćena. Definicije date u zakonu su preuzete iz Regulative 178/2002 član 3, a pojedine definicije će biti sastavni dio podzakonskih akata. Svaki drugi zahtjev za formulisanje drugih definicija je neprimjeren i dovodi do promjena u obimu zakonodavstva.

<p>– tačka 39 Preispitati definiciju: “dodaci ishrani” u dijelu nabiranja: ampule, tečnosti, bočice na kapaljku jer ovo ne mogu biti dodaci ishrani</p>	<p>Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji Danijela Zuber</p>	<p>Primjedba nije prihvaćena. Radi se vjerovatno o pogrešno tumačen samo dio odredbe. Naime u odredbi jasno stoji da su “ampule, tečnosti, bočice na kapaljku” jedni od oblika u kojima se nalazi dodatak ishrani.</p>
--	---	---

NADLEŽNOSTI U BEZBJEDNOSTI HRANE

<p>Generalne primjedbe: problematizovati redefinisane koncepta inspekcijskog nadzora uspostavljenog Nacrtom Zakona o bezbjednosti hrane. Naime, isti predviđa formiranje novog organa uprave nadležnog za bezbjednost hrane, koji će preuzeti nadležnosti Uprave za inspekcijске poslove u dijelu inspekcijskog nadzora Sektora za zaštitu i bezbjednost zdravlja ljudi, životinja, bilja i šuma (zdravstveno-sanitarna, veterinarska i fitosanitarna inspekcija). Za ovaj koncept predlagač Nacrta Zakona, po ocjeni ove uprave, ne daje dovoljno jaku argumentaciju, budući da u obrazloženju navedenog Nacrta razlog u formiranju novog organa uprave temelji isključivo na činjenici da „sprovođenje inspekcijskog nadzora ne može biti odvojeno od pravila i politika, ukoliko se želi obezbjediti puna zaštita građana“. Upravo činjenica da po pitanju centralnog tijela za bezbjednost hrane u EU ne postoji jedinstveno rješenje, ne govori u prilog ovoj tvrdnji. Po ocjeni ove uprave, potrebno je u okviru već postojećeg institucionalnog ustrojstva raditi na jačanju saradnje između svih organa nadležnih za bezbjednost hrane, budući da inputi do kojih Uprava za inspekcijске poslove dolazi u svom radu predstavljaju korektivni faktor za planiranje politika</p>	<p>Uprava za inspekcijске poslove</p>	
---	--	--

<p>nadležnog ministarstva u ovoj oblasti.</p> <p>Svakako, postojeći Sektor u okviru Uprave za inspekcijske poslove će u narednom periodu odgovoriti svim zahtjevima inspekcijskog nadzora u oblasti bezbjednosti hrane koje budu zahtjevali standardi EU i nacionalni propisi, kao i u oblasti zdravlja građana Crne Gore, uvažavajući specifičnosti pometa proizvoda koji su predmet nadzora navedenih inspekcija.</p>			
	<p>Član 7</p> <p>poslije stava 1 alineja 2 dodati novu alineju koja glasi</p> <p>„Uprava za inspekcijske poslove, u daljem tekstu: Uprava“;</p> <p>U istom članu poslije stava 4 (pogrešno označenog kao stav 3) dodati stav 5 koji glasi:</p> <p>“Uprava u sprovođenju ovog zakona:</p> <ul style="list-style-type: none"> - donosi višegodišnje i godišnje planove inspekcija - organizuje i sprovodi inspekcijske kontrole iz člana 4 - predlaže donošenje propisa i izmjene i dopune propisa iz nadležnosti, - učestvuje u donošenju plana za upravljanje kriznim situacijama, - priprema godišnji izvještaj o radu, - učestvuje u postupku utvrđivanja ispunjenosti u oblasti bezbjednosti hrane - saradjuje sa međunarodnim organizacijama - komunicira razmjenjuje informacije sa drugim organima - saradjuje sa Evropskom Komisijom i licima delegiranim od strane EK, - upravlja rizikom, - i druge poslove iz njene nadležnosti. <p>Na osnovu toga treba brisati iz navedenog člana iz stava 3 tačku 4 i iz stava 4 tačku 3;</p> <p>U članu 8 dodati i riječ “Uprava”;</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Primjedbe se ne prihvataju.</p> <p>Izvod iz brazloženja Zakona:</p> <p>Tokom primjene zakona, uočene su određeni nedostaci, koji su bili prepreka za pravilno i potpuno uspostavljanje i funkcionisanje sistema bezbjednosti hrane. Novim zakonom se žele unaprijediti određena pitanja koja se prvenstveno odnose na: preciznije definisanje nadležnosti i odgovornosti nadležnih organa; koordinacija i komunikacija; poboljšanje lanca upravljanja, naročito u slučajevima izbijanja opasnosti povezanih sa hranom, zdravljem ljudi, životinja i bilja; odgovarajuću obučenosť zaposlenih za pojedine oblasti; povećanje posvećenosti u pripremi i izradi strateških akata i sprovođenju aktivnosti u oblasti bezbjednosti hrane u procesu EU integracija, posebno u u aktivnostima vezanim za ispunjavanje mjerila za otvaranje Poglavlja 12, i svakako, zatvaranja Poglavlja 12.</p> <p>Kako je u međuvremenu došlo do početka pregovora sa Evropskom unijom i dobijena mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 12 (Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika), dodatno se nametnula potreba za daljim usklađivanjem u i obezbjedio pravni okvir</p>

<p>U členu 11 stav 3 brisati riječi “radi upravljanja rizikom” i dodati novi stav: “Upravljanje rizikom vrši Uprava u dijelu inspekcijskog nadzora i preduzimanja preventivnih mjera u sprovođenju ovog zakona”;</p> <p>U členu 16 stav 3 umjesti riječi “Organ uprave” treba da stooji “Uprava”. Takođe i da se riječ ekvivalentan definiše u članu značenje izraza;</p> <p>U členu 23 umjesto “Organa uprave” treba da stoji “Uprava”;</p> <p>U členu 27 st. 1, 3 i 4 umjesto riječi “Organ uprave” treba da stoji “Uprava”;</p> <p>U členu 28 st. 1, 2, 4 i 5 umjesto riječi “Organ uprave” treba da stoji “Uprava”;</p> <p>U členu 31 u stavu 1 treba brisati riječ “ozbiljan” i nakon riječi “Ministarstvo”, treba dodati riječi “preko Uprave” naređuje sprovođenje, prema prirodi i stepenu rizika;</p> <p>U členu 39 stav 1 tačka 1 i u stavu 5 riječi “Organ uprave” zamjeniti riječju “Uprava”;</p> <p>U členu 50 st. 1 i 3 dodati poslije riječi “Organ uprave” treba dodati riječ “Uprava”. Takođe, umjesto riječi “30 dana” treba da stoje riječi “15 dana”; U stavu 4 ovog člana umjesto riječi “Organ</p>		<p>za potpunu transpoziciju i harmonizaciju sa sa EU propisima kojima je uređeno područje bezbjednosti hrane.</p> <p>Dalje, način vršenja službene kontrole hrane i hrane za životinje po važećem zakonu nije prepoznat od strane Evropske Komisije kao prihvatljiv i efikasan sistem kontrole, zasnovan na jedinstvenom horizontalnom pristupu u kontroli hrane, i uočeno je da postojeći način kordinacije, komunikacije i saradnje između nadležnih organa uključenih u sistem ne obezbeđuje efektivnost i efikasnost u sprovođenju kontrola, a što je posebno prepoznato u slučajevima pojave opasnosti u različitim vrstama hrane.</p> <p>Sve ovo može za posljedicu imati ugrožavanje opšteg javnog interesa - zaštite zdravlja ljudi, a direktno ili indirektno, zaštite zdravlja životinja, bilja i same životne sredine, kao i ekonomsko-socijalnog ambijenta sa direktnim efektom na razvoj poljoprivrede i njenih privrednih grana kao što su biljna proizvodnja, stočarstvo, ribarstvo i druge grane.</p> <p>Crna Gora mora da izgradi sistem bezbjednosti hrane koji treba da bude dugoročno održiv, koji efikasno donosi i sprovodi mjere koje imaju karakter preventivnog djelovanja od pojave rizika, upravljanja rizikom, procjenom rizika i obavještanje o riziku.</p> <p>Veterinarska i fitosanitarna pravila i politike su preduslov za proizvodnju bezbjedne hrane. Sprovođenje inspekcijskog nadzora ne može biti odvojeno od pravila i politika, ukoliko se želi</p>
---	--	---

	<p>uprave" treba da stoji "Uprava";</p> <p>U členu 81 stav 1 poslije riječi "Organ uprave" treba dodati riječi "i Uprava". U stavu 2 ovog člana umjesto riječi " Organ uprave preko inspektora za hranu, službenih veterinar na granici i graničnih fitosanitarnih inspektora" treba da stoje riječi "Uprava preko nadležnih inspektora";</p> <p>U členu 110 stav 1 umjesto riječi "Ministarstvo" treba da stoji "Uprava";</p> <p>U členu 112 stavu 1 poslije riječi "sprovodi" dodati riječ "Uprava", dok u stavu 2 ovog člana umjesto riječi "Ministarstvo" treba da stoji riječ "Uprava";</p> <p>U glavi XVII Nacrta Zakona svugdje gdje se spominju riječi "Organ uprave" treba da budu zamijenjene riječju "Uprava";</p> <p>U členu 122 st. 5 i 6 poslije riječi " Organ uprave" dodaje se riječ "i Uprava";</p> <p>U členu 123 u st. 3, 4 i 5 poslije riječi "Organ uprave" dodaje se riječ "i Uprava";</p> <p>U član 128 u stavu 1 umjesto riječi "od tri godine" treba da stoje riječi " od jedne godine", a u stavu 2 navedenog člana umjesto riječi "Organ uprave" treba da stoji riječ "Uprava";</p>		<p>obezbijediti puna zaštita građana. U skladu sa EU pravilima, države su dužne odrediti nadležni organ za sprovođenje veterinarskih i fitosanitarnih pravila i politika (što podrazumjeva i organizaciju službenih kontrola koje država sprovodi, kako bi provjerila da li se sva propisana pravila primjenjuju). Po pitanju centralnog tijela za bezbjednost hrane u EU ne postoji jedinstveno rješenje, ali je nadležnost svake države članice da usvoji rješenje kojim će se ostvariti ciljevi propisa o hrani i uspostaviti integrisani sistem sa definisanim nadležnostima i odgovornostima.</p> <p>U više navrata do sada istican je zahtjev Evropske komisije (EK) da se definiše centralni nadležni organ za bezbjednost hrane, kroz izvještaje o napredku, na Pododborima, skrininzima, tehničkim sastancima, kao i u izvještaju Kancelarije za hranu i veterinu Evropske Komisije -FVO.</p>
Član 7	Član 7	Insitut za javno zdravlje	Predlog se ne prihvata.

	<p>Stav 1 poslije alineje 2-dodati :</p> <p>-organ uprave nadležan za poslove zdravlja (iz oblasti bezbjednosti vode za piće)</p> <p>Naime, voda za piće, zbog specifične važnosti za javno zdravlje, treba da bude posebno uređena Zakonom koji bi donijelo Ministarstvo zdravlja.</p> <p>Ovaj predlog je naknadno dodat tako da o njemu nije raspravljano da sastanku.</p>		<p>Ovo već ugrađeno u član 4 stav 3.</p> <p>Važno je napomenuti da se jednim zakonom ne može dati osnova za donošenje nekog drugog zakona.</p> <p>Nadležno ministarstvo može podnijeti inicijativu Vladi Crne Gore za donošenje Zakona o vodi za piće.</p>
Član 13	<p>Član 13</p> <p>nigdje ne navodi kontrola kvaliteta hrane, hrane za životinje koja je regulisana posebnim propisima već se u ovom članu samo navodi „izmjene sastava hrane“ u vezi zaštite potrošača, pa smo mišljenja da bi ovaj član trebalo bolje definisati;</p>	Uprava za inspekcijske poslove	<p>Primjedba se ne prihvata.</p> <p>Ovaj Zakon se odnosi na bezbjednost hrane a posebni propisi uređuju zahtjeve za kvalitet, u oviru poglavlja 11.</p>
Član 19	<p>Član 19 stav 7</p> <p>Pojasniti: hrana koja ispunjava zahtjeve o bezbjednosti, a postoje razlozi za sumnju? Kako mogu postojati razlozi za sumnju?</p> <p>Trebalo bi preciznije definisati šta znače termin “štetna”, a šta “nije pogodna”.</p> <p>Nije dobro razdvojeno značenje termina i u članu 20 i 21. Naime u članu 21- stavu 1 i tački 2 navodi se da nije pogodna hrana kojoj su izmjenjena organoleptička svojstva, ako truli, ako je kvarna ili se raspada, a ta hrana je štetna;</p>	Aqua Bianca	<p>Pojašnjenje:</p> <p>Moraju se imati u vidu svi aspekti poslovanja hranom, tako da je moguće da dođe do opravdane sumnje u bezbjednost te vrste hrane, duž lanca od proizvodnje do stavljanja na tržište (naknadna kontaminacija, neodržavanje hladnog lanca, itd, uslovi transporta, skladištenja, itd).</p>
	<p>Trebalo bi preciznije definisati šta znače termin “štetna”, a šta “nije pogodna”.</p>	Uprava za inspekcijske poslove	<p>Primjedba se ne prihvata.</p> <p>Termini su definisani u članu 19 stavovi 4 i 5.</p>

Član 20 i 21	<p>Član 20 i 21 Svi stavovi koji su navedeni su limitirajući tj. Hrana koja ovo ne ispunjava se ne smije stavljati u promet.</p>	Aqua Bianca	<p>Primjedba se prihvata. Odredbe koje se odnose na štetnost i pogodnost hrane nijesu sadržane u EU legislativi na ovaj način, već su bliže sadržane u posebnim odredbama ovog zakona (npr. čl. 21, 36, 65, 66, 67, 69, 118 i dr.) i postojanje istih u nacrtu izaziva konfuznost u tumačenju odredbi ovog zakona i nema osnova za njihovo zadržavanje u tekstu zakona. Članovi 20 i 21 se brišu.</p>
	<p>Nije dobro razdvojeno značenje termina i u članu 20 i 21. Naime u članu 21- stavu 1 i tački 2 navodi se da nije pogodna hrana kojoj su izmjenjena organoleptička svojstva, ako truli, ako je kvarna ili se raspada, a ta hrana je štetna;</p>	Uprava za inspekcijske poslove	
	<p>Član 21 stav 1 tačku 10 brisati jer je već definisana Zakonom o GMO;</p>		
	<p>Članove 20 i 21 pripremljen sledeći predlog: Čl.20 (1) Hranom štetnom za zdravlje ljudi smatra se hrana koja: 1) ne zadovoljava mikrobiološke kriterijume bezbjednosti hrane utvrđene posebnim propisom; 2) sadrži patogene mikroorganizme, mikroorganizme koji nijesu patogeni i parazite za koje je procjenom rizika utvrđen rizik za zdravlje ljudi; 3) postoje dokazi da je putem te hrane došlo do trovanja ljudi;</p>	Institute za javno zdravlje	<p>Predlog se ne prihvata. Članovi 20 i 21 se brišu.</p>

<p>4) sadrži kontaminante koji prelaze najveće dozvoljene količine utvrđene posebnim propisom;</p> <p>5) sadrži aditive i arome koji su nedozvoljeni u određenoj kategoriji hrane ili su dozvoljeni ali prelaze maksimalno dozvoljene količine utvrđene posebnim propisom;</p> <p>6) sadrži druge nedozvoljene materije utvrđene posebnim propisom;</p> <p>7) sadrži pesticide u količini koja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, utvrđeno procjenom rizika;</p> <p>8) potiče sadrži i/ili se sastoji ili potječe od neodobrenog genetski modificiranog organizma;</p> <p>9) sadrži neodobrenu novu hranu utvrđenu posebnim propisom;</p> <p>10) za koju je je procjenom rizika utvrđeno da ima ili može imati štetan utjecaj na zdravlje ljudi;</p> <p>11) nije označena u skladu sa zakonom.</p> <p>(2) U postupku utvrđivanja da je hrana štetna po zdravlje, procjenjuje se:</p> <p>1) moguće trenutno i/ili kratkoročno i/ili dugoročno dejstvo hrane na zdravlje lica koje je konzumira kao i uticaj na buduće generacije;</p> <p>2) moguće kumulativno toksično dejstvo;</p> <p>3) posebna zdravstvena osjetljivost pojedinih kategorija potrošača kada je hrana namjenjena toj kategoriji potrošača.</p> <p>(3) Vrste hrane i faze u lancu hrane, kriterijume za utvrđivanje da li je hrana iz stava 1 tač. 2, 3 i 6 ovog člana, štetna mogu se urediti propisom nadležnog organa.</p>		
--	--	--

	<p>Član 21</p> <p>(1) Hranom koja nije podesna za ishranu ljudi smatra se hrana:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kojoj je istekao rok trajanja prema oznaci: »upotrebljivo do«; 2) koja zbog svojih izmijenjenih organoleptičkih svojstava (ukus, miris, truljenje, kvarenje i raspadanje); 3) koja sadrži strane supstance, i za koje se opravdano sumnja da su prisutne i u ostatku serije; 4) koja sadrži dozvoljene supstance iznad najveće dozvoljene količine; 5) koja je upakovana u materijal za koji je dokazano da je nebezbedan jer otpušta materije koje su štetne za zdravlje ljudi; 6) koja sadrži određene vitamine i minerale u količini koja predstavlja rizik za zdravlje ljudi; 7) koja je tretirana nedozvoljenim jonizujućim zračenjem ili drugim tehnološkim procesom koji može imati štetan uticaj na zdravlje ljudi; 8) koja je označena kao hrana za posebne nutritivne potrebe, a ne zadovoljava posebne nutritivne potrebe lica kojima je namijenjena u skladu sa propisom; 9) koja je označena kao hrana bez glutena, a sadrži gluten iznad dozvoljene količine u skladu sa posebnim propisom; 10) koja sadrži alergene, a koji nijesu označeni u skladu sa posebnim propisom; <p>(2) ako se radi o GMO hrani koja sadrži i/ili</p>		
--	--	--	--

	se sastoji ili potječe od ne odobrenog genetski modificiranog organizma		
Član 21	Član 21 Stav 1 tačka 3 Potrebno je dodatno pojasniti termin “strane supstance”, da li su to supstance koje nijesu na deklaraciji?	Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji Danijela Zuber	Primjedba se prihvata. Članovi 20 i 21 se brišu. Ovaj slučaj jasno je preciziran u članu 19 stav 5.
Član 25	Član 25 umjesto riječi “distribucije” treba staviti riječ “promet” (u daljem tekstu, na svim odgovarajućim mjestima, treba izvršiti ovu imjenu);	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Ovo je definisano članom 6 tačka 17 čime je izvršena harmonizacija definicija.
Član 34	Član 34 stav 1 tačka 3 potrebno je bolje definisati tačku 3, budući da je opštepoznato da se zamrznuta hrana ne može čuvati na sobnoj temperature;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Opštepoznata činjenica je samo naglašena u članu.
	tačka 5 dodati riječi “higijenska praksa”,	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Usaglašeno sa Regulativom 852/2004 član 1 stav 1 tačka e.
	tačka 6 nejasno zašto se navodi “naučna procjena” kada su mikrobiološki kriterijumi hrane propisani pravilnikom;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Opštepoznata činjenica je samo naglašena u članu.

Član 37	<p>Član 37 Zašto zahtjevi za higijenu ne važe za male proizvođače (koji su to mali proizvođači) kad se bave proizvodnjom hrane i snadbjevanjem maloprodajnih objekata, jer mogu plasirati neispravne proizvode i ugroziti zdravlje potrošača.</p>	Aqua Bianca	<p>Sugestija je razmotrena. U cilju boljeg definisanja u članu 37 stav 2 biće dodatno pojašnjena kao izuzetak u skladu sa EU dozvoljenim derogacijama kojima se dozvoljava državama da svojim nacionalnim propisima bliže definišu zahtjeve higijene u odnosu na rizik ali ne na uštrb bezbjednosti hrane (infrastrukturni zahtjevi, oprema i sl.). „Male količine“ primarnih proizvoda iz Člana 1, stav 2(c) Regulative 852/2004 EC: Regulativa se ne primjenjuje na male količine primarnih proizvoda koje proizvođač direktno dostavlja krajnjem korisniku ili lokalnim maloprodajnim objektima koji direktno snabdijevaju krajnjeg potrošača. Uopšteno, pojam „male količine“ treba da bude dovoljno širok da omogući, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Farmerima da prodaju primarne proizvode (povrće, voće, jaja, sirovo mlijeko, ribu, med itd.) direktno krajnjem potrošaču, npr. prodaja na farmi ili prodaja lokalnim tržnicama, lokalnim maloprodajnim objektima radi direktne prodaje krajnjem potrošaču i lokalnim restoranima. • Pojedincima koji sakupljaju samonikle proizvode, kao što su gljive i šumsko voće, koje direktno prodaju krajnjem potrošaču ili lokalnim maloprodajnim objektima radi direktne prodaje krajnjem potrošaču i lokalnim restoranima. <p>U skladu sa Članom 1, stav 3 Regulative (EC) No 852/2004, zemlje članice dalje utvrđuju pojam malih količina, zavisno od lokalnih uslova, i propisuju nacionalnim zakonima pravila koja su neophodna da bi se garantovala bezbjednost</p>
	<p>Član 37 stav 1 brisati tačke 1 i 2 jer se već pominju u članu 2;</p>	Uprava za inspekcijske poslove	

			hrane (pristup zasnovan na rizicima). Generalno, pravila u skladu sa nacionalnim zakonima utvrđenim u zemljama članicama u pogledu malih količina, kao što je navedeno u članu 1, stav 2(c) treba da omogući nastavak primjene postojećih praksi, pod uslovom da osiguravaju postizanje ciljeva Regulative.
Član 38	<p>Član 38 treba detaljnije razraditi u smislu ko propisuje uslove za vršenje obuka, nadzora, izdavanje sertifikata HACCP-a, itd. Naime, prilikom kontrola raznih objekata za proizvodnju i pripremu hrane od strane naših inspekcija, uočeno je da jedan broj istih ima HACCP-a standard, ali, nažalost, samo na papiru. Preduzeća koja su im uvela ovaj standard nijesu se dovoljno angažovala da uistinu objasne strankama šta u suštini znači navedeni standard, šta proizilazi iz njega i, što je najbitnije, kako se isti sprovodi. Takođe, uočeno je da su većinu standarda uvele firme čije sjedište nije u Crnoj Gori, pa se postavlja pitanje, ne samo stručnog kadra, već da li te firme posluju u svojoj zoni?</p>	Uprava za inspekcijske poslove	Sugestija je razmotrena i prihvaćena u cilju poboljšanja odredbi člana 38.
	<p>Član 38 treba jasno definisati ko vrši obuku za zaposlene u proizvodnji i prometu hrane-ostalo kao dilema na koji način izdefinisati uslove i urediti ovu oblast</p>	Uprava za inspekcijske poslove	

	<p>Član 38 Komentar koji se odnosi na “subjekti u poslovanju hranom zbog nedovoljno znanja o bezbjednosti hrane id a se zapošljavaju lica koja nemaju dovoljno elementarnih znanja o bezbjednosti hrane, to je veliki problem, a naročito tokom sezone, pa i u najvećim hotelima. Smatramo da je neophodno naći instrument kojim bi se ovaj problem prevazišao i uredio da bi se spriječile zloupotrebe. Nedopustivo je da obuke iz “higijenskog minimuma” vrše nestručna lica i priučeni kadrovi nekompetentnih udruženja, uz konstantno ignorisanje higijene kao struke.</p>	<p>Mišljenje ljekara specijalista higijene</p>	<p>Sugestija je razmotrena i prihvaćena da se u cilju poboljšanja odredbi člana 38.</p>
<p>Član 40</p>	<p>Član 40 Definisati mali obim proizvodnje i zašto ublažavati kriterijume uređenja objekata i opreme u odnosu na velike proizvođače.</p> <p>st. 1 i 2 smatramo da se subjektu u poslovanju hranom, koji je predmet navedenog člana, ne može dozvoliti bilo kakvo odstupanje ako nije propisano u kom obimu i u kom dijelu je odstupanje. Ako se odstupanje i dozvoljava, ono može biti vezano samo za proizvođače malih količina hrane koji snabdijevaju lokalno tržište (EU standard). Odstupanje, bez obzira na uticaje i interese, ne smije biti vezano za velike</p>	<p>Aqua Bianca</p> <p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Primjedbe se ne prihvataju. Cilj ovog člana je bilo prenošenje odredbe iz Regulative (EC) No 852/2004 koja propisuje principe koje primjenjuju svi subjekti u poslovanju sa hranom. Da bi se osiguralo da postoje rješenja za specifične situacije koja ne ugrožavaju bezbjednost hrane, Regulativa omogućava fleksibilnost. U tu svrhu, zemlje članice mogu preduzeti mjere na nacionalnom nivou kojima se vrši prilagođavanje određenih Aneksa Regulative. Nacionalne mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imaju za cilj da omoguće kontinuiranu

	<p>proizvođače. Treba dodati da se to odnosi na subjekta koji proizvodi a posjeduje svoje životinje;</p>		<p>upotrebu tradicionalnih metoda proizvodnje, prerade i distribucije hrane, ili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imaju za cilj usklađivanje sa potrebama subjekata u prehrambenoj industriji koji se nalaze u regionima koji imaju geografska ograničenja. • U ostalim slučajevima, primjenjuju se samo na izgradnju, raspored prostorija i opremu objekata. <p>U zemljama članicama hrana se može proizvoditi u skladu sa dugom tradicijom koja je dokazano bezbjedna, iako nije uvijek u potpunosti u skladu sa određenim tehničkim zahtjevima Regulative.</p> <p>Regulativa prepoznaje potrebu da se održe ove tradicionalne metode proizvodnje, koje su dokaz kulturne raznolikosti Evrope, i stoga omogućava fleksibilnost koja je potrebna subjektima prehrambene industrije.</p> <p>HACCP je sam po sebi fleksibiln jer se zasniva na principima i procedurama koje podržavaju cilj bezbjednosti hrane, ne obavezujući subjekte u prehrambenoj industriji da poštuju pravila ili da sprovedu procedure koje nijesu relevantne ili prilagođene specifičnom kontekstu djelatnosti njihovog poslovanja.</p> <p>Vodiči za dobru praksu po pitanju higijene i primjene HACCP principa koje izrađuju sami subjekti, treba da pomognu subjektima da sprovedu procedure zasnovane na HACCP principima koje su prilagođene karakteristikama njihove proizvodnje.</p>
--	--	--	--

Član 41	Član 41 Definisati uslove za skladišta u kojima se čuvaju prehrambeni artikli u maloprodaji.	Aqua Bianca	Uslovi su definisani u članu 36 ovog zakona a bliži zahtjevi biće propisani podzakonskim aktom u skladu sa Regulativom 852/2004.
	tačka 4 Definisati šta znači "studijsko ispitivanje hrane"	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se ne prihvata. Studijsko ispitivanje hrane biće bliže definisano podzakonskim aktom iz stava 5 člana 41 ovog zakona.
Član 42	Član 42 stav 4 Brisati tačke 1 i 2 jer su regulisane u stavu 2 ovog člana;	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se ne prihvata. Tačke 1 i 2 nijesu regulisane u stavu 2 ovog člana.
Član 43	Član 43 Trebalo u potpunosti brisati jer ne vidimo način kontrole površinske dekontaminacije;	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se ne prihvata. Propisano pravilnikom o mikrobiološkim kriterijumima hrane.
Član 44	Član 44 Što se tiče zdravstvenih i identifikacionih oznaka šta je sa hranom biljnog porijekla?	Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji Danijela Zuber	Predlog se ne prihvata. Zdravstvene i identifikacione oznake su u skladu sa zakonodavstvom EU (regulative 853/2004 i 854/2004) odnose se na proizvode životinjskog porijekla. Hrana biljnog porijekla ne podlježe obavezi označavanja zdravstvenim odnosno identifikacionim oznakama već pravilima za označavanje hrane.
Član 44	Član 44 st. 2, 4 i 13 treba usaglasiti sa preporukama evropskog eksperta Alberta Mankuza, koji je obučavao i obučava veterinare iz Veterinarske uprave i veterinarske inspektore. Naime ovaj ekspert je sugerisao da utvrđivanje uslova u objektima koji se odobravaju vrše lokalni inspektori, koji izvještaj dostavljaju Veterinarskoj upravi i gl.vet.inspektoru Uprave za inspekcijske poslove, da bi, nakon 2-3 mjeseca izvršili	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se ne prihvata.

	ponovnu kontrolu sa, po njegovim preporukama, gl.vet. inspektorom ili eventualno savjetnikom iz VU;		
Član 50	Član 50 Definisati šta je “privremeno” obustavljanje pojedinih djelatnosti.	Aqua Bianca	Predlog se ne prihvata. Član 50 je vrlo jasan i precizan. Privremeno ne obavljanje djelatnosti može nastati iz više razloga (odlukom subjekta da određeno vrijeme ne obavlja djelatnost ili proizvodnju jedne vrste proizvoda - sezonsko obavljanje djelatnosti ili iz bilo kojih drugih razloga).
	st. 1 i 3 Takođe, umjesto riječi “30 dana” treba da stoje riječi “15 dana”;	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se prihvata.
Član 52	Član 52 stav 1 iza riječi “potrošača” treba brisati riječi “pri odabiru hrane i pomoću kojih će upotrebljavati hranu na bezbjedan način” a umjesto toga treba da stoji “o bezbjednom načinu upotrebe hrane”;	Uprava za inspekcijske poslove	Predlog se ne prihvata. Stavom 1 je prenešen član 3 stav 1 Regulative (EU) br. 1169/2011.
	stav 4 navedenog člana treba definisati šta znači “prodaja na daljinu”;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Definisano stavom 6 ovog člana kroz donošenje podzakonskog akta, prenošenjem Regulative (EU) br. 1169/2011 član 2 stav 1 tačka (u).
Član 54	Član 54 Ko definiše “pretjeranu” upotrebu proizvoda jer na većini proizvoda bez ograničavajućih sastojaka piše da se mogu koristiti u neograničenim količinama, a ukoliko sadrže limitirajuće sastojke u deklaraciji stoji ograničenje na dozvoljeni dnevni unos u organizam.	Aqua Bianca	Primjedba se ne prihvata. Definisano članom 52 i 53 ovog zakona.
Član 60	Član 60	Savjetodavna služba u biljnoj	Primjedba se ne prihvata.

	Stav 1 Ispraviti "inteligentni materijali i predmeti"	proizvodnji Danijela Zuber	
Član 61	Član 61 stav 1 U kom članu ovaj zakon definiše količine vitamina, mineral i drugih materija.	Aqua Bianca	Odgovor: Ovo je definisano u istom članu stav 4 (član 61 stav 4), odnosno propisano je donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže definisati zahtjevi.
Član 65	Član 65 umjesto riječi "kontaminent" treba da stoji riječ "kontaminant", od latinske riječi contaminantis;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Izvršene su konsultacije sa lektorom.
Član 67	Član 67 stav 2 i 4 U kom članu ovaj zakon definiše zahtjeve za bezbjednost hrane tretirane jonizirajućim zračenjem?	Aqua Bianca	Odgovor: Bezbjednost hrane tretirane jonizirajućim zračenjem definisano u istom članu stav 4 (član 67 stav 4), odnosno propisano je donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže definisati zahtjevi.
Član 68	Član 68 Gdje ovaj Zakon definiše uslove za prirodnu minearalnu vodu i ostale vrste flaširanih voda (kojih nema u ovom zakonu).	Aqua Bianca	Odgovor: Ovo je definisano u istom članu stav 6 (član 68 stav 6), odnosno propisano je donošenje podzakonskog akta kojim će se bliže definisati zahtjevi.
	Mineralna voda je do sada bila u nadležnosti Ministarstva zdravlja, koje trenutno radi na donosenju novog pravilnika pa je nejasno zašto sada prelazi u nadležnost Ministarstva poljoprivrede- ostalo da se dogovore ministarstva	Institute za javno zdravlje	Konstatacija je razmatrana. Razlog je dat u obrazloženju Zakona:
Član 69	Član 69 treba brisati jer postoji Zakon o GMO;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Stav kojim se traži brisanje govori o nedovoljnom i površnom poznavanju činjenica, kao i obavza iz već postojećih zakona. Naime, ovaj član treba da ostane i da posluži kao pravni osnov za prenošenje Regulative (EC)

			1829/2003, Regulative (EC) 1830/2003 i dr,
Član 80	Član 80 stav 1 treba da se brišu riječi "zdravlje i dobrobit životinja i zdravlje bilja" i u stavu 2 riječi "zakonom kojim je uređeno veterinarstvo"	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Ovim odredbama stvara se osnov za integrisani i horizontalni pristup koji je potreban za sprovođenje usklađene politike i neophodne su kako bi se ispunili svi zahtjevi koji su neodvojivo povezani (zahtjevi za zdravlje i dobrobit životinja najmenjenih proizvodnji hrane=bezbjedna hrana životinjskog porijekla).
Član 81	Član 81 – stav 2 i 3: a u vezi sa stručnom spremom inspektora za hranu	Opština Berane - Sekretarijat za poljoprivredu, turizam, vodoprivredu i zaštitu životne sredine VD Ščekić Ranko	Odgovor: Pri izradi Sistematizacije radnih mjesta nadležnog organa za hranu uzeti će se u obzir oblasti nadzora inspektora za hranu - prema vrsti hrane, analizi rizika koji se vezuju za tu vrstu hrane koju će inspektor biti dužan da primjenjuje tokom sprovođenja same službene kontrole i druge kriterijume odnosno kvalifikacije koje će kroz visko nivo stručnosti obezbijediti najveći nivo zaštite za samog potrošača.
Čl. 82 i 83	Članovi 82 i 83: brisati;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Ovim članovima su podjeljene nadležnosti prema obastima nadzora i u skladu sa zahtjevima da graničnu kontrolu mogu vršiti granična veterionarska i fitosanitarna inspekcija (što je i zahtjev koji smo morali da ispunimo prilikom pristupanja STO), dok je organizacija – podjela nadležnosti dodatno razrađena prema fazama proizvodnje, prerade hrane i hrane za životinje.
Član 84	Član 84 stav 1 nejasan- predlog:	Institut za javno zdravlje	Primjedba se ne prihvata. U odredbi je prenesn član 3 stav 1 tačka a Regulative 882/2004.

	<p>(1) Službene kontrole redovno se sprovode, u odgovarajućem broju, na osnovu analize rizika, uzimajući u obzir:</p> <p>1) identifikovane rizike po zdravlje ljudi i životinja, kod subjekta u poslovanju hranom ili hranom za životinje u bilo kom procesu ili postupcima koji mogu uticati na bezbjednost hrane ili hrane za životinje</p>		
Član 85	Član 85 brisati (njega smo već problematizovali u uvodnom dijelu ovog dopisa);	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Obaveza propisana je članom 4 stav 6 Reulative 882/2004 i dalje detaljno razrađena kroz Odluku 2006/677/EZ i druge akte.
Član 86	Član 86 stav 1 poslije riječi "službene kontrole" treba dodati riječi "koji se ne odnose na inspekcijski nadzor". U stavu 3 poslije riječi "službene kontrole" treba dodati riječi "koji se ne odnose na inspekcijski nadzor";	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Ovim zakonom je definisana službena kontrola u Poglavlju XI Službene kontrole i sadrži odredbe Regulative 882/2004 o službenim kontrolama koje se sprovode radi utvrđivanja usaglašenosti sa zakonom o hrani i hrani za životinje kao i sa propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja. Prenošenje pojedinih poslova kontrole propisano je članom 5.
Član 87	Član 87 brisati, jer su uslovi za izbor inspektora normirani posebnim propisom;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Naime, posebni zakoni koji regulišu specifične oblasti mogu dodatno propisati zahtjeve, ovim odredbama prenesene su odredbe člana 6 regulative 882/2004.
Član 88	Član 88 stav 10 korigovati naziv „testovi otkrivanja“-	Institut za javno zdravlje	Sugestija razmortena. S obzirom da nije dat predlog zadržan je izraz.
Član 91	Član 91 stav 11 Nije dovoljno jasno zašto se referentni uzorak ne uzima za mikrobiološko ispitivanje.	Aqua Bianca	Odgovor: Ovo je specifičnost koja se odnosi na lakokvarljivu hranu, te će sugestija biti uvrštena u tekst u cilju jasnijeg definisanja ove odredbe. Pojašnjenje dobijeno od mikrobiologa i služice

			<p>kao smjernica i biće satavni dio podzakonskog akta iz tačke 15 stav 1 član 91 ovog nacрта, posebno uzimajući u obzir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoznavanja subjekta u poslovanju hranom o postupku čuvanja; uzorkovanja ili sa pravom na uzimanje uzoraka za dodatno stručno mišljenje. <p>Ovo pravo uvijek treba poštivati. Odluka koju je donio vezano za dodatni uzorak treba biti evidentirana u zapisniku o uzorkovanju za mikrobiološko ispitivanje.</p> <p>Rezultati dobijeni iz uzorka za dodatno ispitivanje mogu imati ograničavajuće vrijednosti jer distribucija mikroorganizama unutar hrane često nije homogena. Takođe su važni i uslovi čuvanja uzorka, obzirom da se tom periodu bakterija može čak umnožiti ili neće preživjeti, te će isto uticati na rezultat ispitivanja.</p> <p>Niti jedan uzorak hrane neće biti isti i nije neobično da rezultati uzoraka za službene kontrole i uzorka uzetog za dodatno ispitivanje (dodatno stručno mišljenje) neće biti isti.</p> <p>Pravo subjekta u poslovanju s hranom da zatraži dodatno stručno mišljenje o uzorcima može biti ograničeno samo ako je hrana lako pokvarljiva ili se radi o vrlo malim količinama raspoloživih materija.”</p>
	stav 5 nejasan	Institut za javno zdravlje	<p>Sugestija razmortena.</p> <p>Stav je potpuno jasan i precizan.</p>
Član 92	Član 92 stav 1 alineja 1: naveden pogrešan naziv standarda. Treba da	Akreditaciono tijelo Crne Gore	<p>Sugestija je razmotrena i djelimično se prihvata predlog.</p>

	stoji MEST ISO/EC 17025-opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje;		Predlog se prihvata u dijelu naziva standarda. Ne prihvata se skraćenica ispred naziva standarda u skladu sa sugestijama EK na dosadašnje zakone (primjer Zakona o veterinarstvu).
	stav 1 alineja 2: brisati jer navedeni standard nije referentni za ocijenjivanje laboratorija već se odnosi na akreditaciona tijela;	SVL: Dejan Laušević, Sneža Vučininić, Akreditaciono tijelo Crne Gore	Primjedba se prihvata. Napominjemo da je ovo propisano u članu 12 stav 2 tačka 2 Regulative 882/2004, a konačna odluka će se donijeti nakon mišljenja EU. Izvod iz samog standarda: <i>Područje primjene</i> Ova međunarodna norma određuje opće zahtjeve za akreditacijska tijela koja ocjenjuju i akreditiraju tijela za ocjenu sukladnosti. Primjenjiva je i za provedbu međusobnih ocjenjivanja akreditacijskih tijela, u svrhu postizanja sporazuma o uzajamnom priznavanju. Akreditacijska tijela koja djeluju u skladu s ovom međunarodnom normom ne moraju pružati usluge akreditacije za sve vrste tijela za ocjenu sukladnosti. Za potrebe ove međunarodne norme, tijela za ocjenu sukladnosti definiraju se kao organizacije koje pružaju sljedeće usluge ocjene sukladnosti: ispitivanje, umjeravanje, inspekciju, certifikaciju sustava upravljanja, certifikaciju osoblja, certifikaciju proizvoda i ispitivanje sposobnosti.
Član 96	Član 96 stav 3 treba brisati riječi “zakonom o veterinarstvu i zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja”;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Naime, ovi zakoni su posebni zakoni koji već regulišu ove oblasti i ovo je unakrsno pozivanje na postojeće propise kojima su detaljno propisane obaveze i ovlašćenja i način vršenja pregleda proizvoda životinjskog porijekla i bilja

			prilikom uvoza.
Član 96	Član 96 treba uskladiti sa čl.4 Zakona o sanitarnoj inspekciji koji glasi: „Oblasti koje podliježu inspekcijskom nadzoru su: 1) zaštita stanovništva od zaraznih bolesti; 2) zdravstvena bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe u proizvodnji, prometu i uvozu; 3) javno snabdijevanje stanovništva vodom za pice; 4) ograničenje upotrebe duvanskih proizvoda; 5) proizvodnja i stavljanje u promet otrova; 6) druge oblasti kada je to određeno posebnim propisima.“ Treba dogovoriti između dva Ministarstva kako će se ovu uskladiti.	Institut za javno zdravlje	Sugestija je razmotrena. Pri formulisanju odredbi o prestanku važenja pojedinih odredbi zakona u postupku usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo biće dodatno precizirane.
Čl. 99 i 100	Članove 99 i 100 brisati;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Ovim članovima prenesene su odredbe Regulative 882/20014: članovi 15 – 19.
Član 107	Član 107 stav 8 treba brisati riječi “iz st. tačka 3”;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Odredbom je preuzet član 22, 27 i 28 Regulative 882/2004 i dodatno podzakonskim aktima kojima se regulišu pregledi pojedinih vrsta hrane pri uvozu.
Član 108	Član 108 treba brisati, jer se svaka pošiljka na graničnim prelazima mora kontrolisati, te se na osnovu pregleda izvoznog objekta u nekoj drugoj državi ne može zakonski definisati obim uzorkovanja;	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Prenesene odredbe člana 26 Regulative 882/2004.
	Član 108 nije jasan-treba naglasiti da se radi o uvozu u	Institut za javno zdravlje	

	treće zemlje		
Član 114	<p>Član 114 treba da glasi: “Sanitarni inspektor vrši nadzor bezbjednosti hrane biljnog porijekla nakon primarne proizvodnje, kombinovane i ostale hrane u proizvodnji, međunarodnom prometu, prometu na veliko i prometu na malo, -Veterinarski inspektor vrši nadzor bezbjednosti hrane životinjskog porijekla, kombinovane hrane i hrane za životinje u proizvodnji, međunarodnom prometu, prometu na veliko i prometu na malo i hrane za životinje na nivou primarne proizvodnje hrane za životinje životinjskog porijekla i pratećih djelatnosti; u fazi, prerade i distribucije krmiva za životinje životinjskog porijekla, medicinirane hrane za životinje, premiksa i dodataka hrani za životinje, dopunskih ili potpunih krmnih smješa za životinje, zamjena za mlijeko za ishranu životinja, hrane za životinje za posebne hranidbene namjene. -Fitosanitarni inspektor vrši nadzor na nivou primarne proizvodnje hrane i hrane za životinje biljnog porijekla i pratećih djelatnosti i hrane za životinje biljnog porijekla i one koja je podvrgnuta jednostavnom procesu prerade mljevenjem, sušenjem i slično i GMO hranu za životinje biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje i pratećih djelatnosti u međunarodnom prometu“;</p> <p>Predlažemo da se poslije ovog člana doda novi član koji bi se odnosio na ovlašćenja</p>	Uprava za inspekcijske poslove	<p>Primjedba se ne prihvata. U tekstu obrazloženja nacrtu zakona jasno su definisani razlozi donošenja novog zakona, a dati predlog je rješenje dato u postojećem zakonu.</p> <p>Izvod iz obrazloženja Zakona: Tokom primjene zakona, uočene su određeni nedostaci, koji su bili prepreka za pravilno i potpuno uspostavljanje i funkcionisanje sistema bezbjednosti hrane. Novim zakonom se žele unaprijediti određena pitanja koja se prvenstveno odnose na: preciznije definisanje nadležnosti i odgovornosti nadležnih organa; koordinacija i komunikacija; poboljšanje lanca upravljanja, naročito u slučajevima izbijanja opasnosti povezanih sa hranom, zdravljem ljudi, životinja i bilja; odgovarajuću obučenosť zaposlenih za pojedine oblasti; povećanje posvećenosti u pripremi i izradi strateških akata i sprovođenju aktivnosti u oblasti bezbjednosti hrane u procesu EU integracija, posebno u u aktivnostima vezanim za ispunjavanje mjerila za otvaranje Poglavlja 12, i svakako, zatvaranja Poglavlja 12.</p> <p>Kako je u međuvremenu došlo do početka pregovora sa Evropskom unijom i dobijena mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 12 (Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika), dodatno se nametnula potreba za daljim usklađivanjem u i obezbjedio pravni okvir za potpunu transpoziciju i harmonizaciju sa sa EU propisima kojima je uređeno područje</p>

<p>sanitarnog inspektora i glasio bi:</p> <p>“1. Sanitarni inspektor je naročito ovlašten da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) provjerava kontrolne sisteme koje je uspostavio subjekat u poslovanju hranom i dobijene rezultate; 2) pregleda objekat, okolinu, prostorije, opremu i transportna sredstva; 3) pregleda i po potrebi uzorkuje sirovine, materije i supstance koje se koriste za pripremu i proizvodnju hrane; 4) pregleda i po potrebi uzorkuje polupreradene proizvode; 5) pregleda i po potrebi uzorkuje prerađene proizvode; 6) pregleda i po potrebi uzorkuje materijale, ambalažu i predmete koji dolaze u kontakt s hranom; 7) kontroliše proces čišćenja, dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije (DDD), način upotrebe i čuvanja sredstava za korišćenje i DDD obradu, koja se koriste u poslovanju s hranom; 8) kontroliše način deklarisanja, označavanja, prezentacije i reklamiranja; 9) kontroliše efikasnost procedura vezanih za analizu kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP), za dobru proizvođačku praksu (GMP) i dobru higijensku praksu (GHP); 10) kontroliše način vođenja utvrđene dokumentacije koja može biti od značaja za ocjenu usaglašenosti sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona; 11) uzima uzorke vode i leda iz objekta u kojem se vrši proizvodnja i promet hrane; 		<p>bezbjednosti hrane.</p> <p>Dalje, način vršenja službene kontrole hrane i hrane za životinje po važećem zakonu nije prepoznat od strane Evropske Komisije kao prihvatljiv i efikasan sistem kontrole, zasnovan na jedinstvenom horizontalnom pristupu u kontroli hrane, i uočeno je da postojeći način kordinacije, komunikacije i saradnje između nadležnih organa uključenih u sistem ne obezbjeđuje efektivnost i efikasnost u sprovođenju kontrola, a što je posebno prepoznato u slučajevima pojave opasnosti u različitim vrstama hrane.</p> <p>Sve ovo može za posljedicu imati ugrožavanje opšteg javnog interesa - zaštite zdravlja ljudi, a direktno ili indirektno, zaštite zdravlja životinja, bilja i same životne sredine, kao i ekonomsko-socijalnog ambijenta sa direktnim efektom na razvoj poljoprivrede i njenih privrednih grana kao što su biljna proizvodnja, stočarstvo, ribarstvo i druge grane.</p> <p>Crna Gora mora da izgradi sistem bezbjednosti hrane koji treba da bude dugoročno održiv, koji efikasno donosi i sprovodi mjere koje imaju karakter preventivnog djelovanja od pojave rizika, upravljanja rizikom, procjenom rizika i obavještavanje o riziku.</p> <p>Veterinarska i fitosanitarna pravila i politike su preduslov za proizvodnju bezbjedne hrane. Sprovođenje inspekcijskog nadzora ne može biti odvojeno od pravila i politika, ukoliko se želi obezbijediti puna zaštita građana. U skladu sa EU pravilima, države su dužne odrediti nadležni</p>
--	--	--

<p>12) uzima briseve radnih površina, opreme i ruku lica koja rukuju i dolaze u kontakt s hranom;</p> <p>13) očitava vrijednosti rezultata dobijenih putem mjernih instrumenata u objektu za proizvodnju i promet hrane i u transportnom sredstvu;</p> <p>14) vrši mjerenja upotrebom službene opreme kako bi se potvrdili rezultati dobijeni mjerenjem koje je izvršio subjekat u poslovanju s hranom;</p> <p>15) provjerava ispunjenost i drugih propisanih opštih i posebnih higijenskih zahtjeva u objektu u kojem se vrši proizvodnja i promet hrane;</p> <p>16) sprovodi bilo koju drugu aktivnost potrebnu kako bi se obezbijedilo ispunjavanje ciljeva ovog zakona.</p> <p>2. Pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana sanitarni inspektor koji vrši inspekcijski nadzor u carinskim skladištima i u slobodnim carinskim zonama ima ovlašćenje i da:</p> <p>1) nakon pregleda pošiljki hrane i prateće dokumentacije dozvoli uvoz ili skladištenje, rješenjem kojim za svaku pojedinačnu pošiljku posebno utvrdi da na osnovu propisanih uslova nema smetnji za njihov uvoz;</p> <p>2) uzima uzorke hrane i šalje ih na laboratorijska ispitivanja u ovlašćene laboratorije;</p> <p>3) pregleda i kontroliše ispunjenost propisanih zahtjeva u carinskim skladištima i slobodnim bescarinskim zonama;</p> <p>4) vodi evidenciju uvezenih pošiljki hrane;</p>		<p>organ za sprovođenje veterinarskih i fitosanitarnih pravila i politika (što podrazumjeva i organizaciju službenih kontrola koje država sprovodi, kako bi provjerila da li se sva propisana pravila primjenjuju). Po pitanju centralnog tijela za bezbjednost hrane u EU ne postoji jedinstveno rješenje, ali je nadležnost svake države članice da usvoji rješenje kojim će se ostvariti ciljevi propisa o hrani i uspostaviti integrisani sistem sa definisanim nadležnostima i odgovornostima.</p> <p>U više navrata do sada istican je zahtjev Evropske komisije (EK) da se definiše centralni nadležni organ za bezbjednost hrane, kroz izvještaje o napredku, na Pododborima, skrininzima, tehničkim sastancima, kao i u izvještaju Kancelarije za hranu i veterinu Evropske Komisije -FVO.</p>
--	--	---

5) prati i kontrolira dezinfekciju prevoznih sredstava, carinskih skladišta i skladišta u slobodnim carinskim zonama”;

Predlažemo da se poslije ovog člana doda novi član koji bi se odnosio na ovlaštenja veterinarskog inspektora i glasio bi:

“1. Veterinarski inspektor je naročito ovlašten da:

- 1) provjerava kontrolne sisteme koje je uspostavio subjekat u poslovanju hranom i hranom za životinje, evidencije i dobijene rezultate;
- 2) pregleda objekat, okolinu, prostorije, opremu i transportna sredstva;
- 3) pregleda i po potrebi uzorkuje sirovine, materije i supstance koje se koriste za pripremu i proizvodnju hrane i hrane za životinje;
- 4) pregleda i po potrebi uzorkuje polupreradene proizvode;
- 5) pregleda i po potrebi uzorkuje prerađene proizvode;
- 6) pregleda i po potrebi uzorkuje materijale, ambalažu i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom;
- 7) kontrolira proces čišćenja, dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD), način upotrebe i čuvanja sredstava za čišćenje i DDD obradu koja se koriste u poslovanju s hranom i hranom za životinje;
- 8) kontrolira način deklarisanja, označavanja, prezentacije i reklamiranja;
- 9) kontrolira efikasnost procedura vezanih za analizu kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP), za

	<p>dobru proizvođačku praksu (GMP), dobru higijensku praksu, (GHP) i dobru uzgojnu praksu (GFP);</p> <p>10) kontroliše način vođenja utvrđene evidencije i čuvanja dokumentacije koja može biti od značaja za ocjenu usaglašenosti sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;</p> <p>11) uzima uzorke vode i leda iz objekta u kojem se vrši proizvodnja i promet hrane i hrane za životinje;</p> <p>12) uzima briseve radnih površina, opreme i ruku lica koja rukuju i dolaze u kontakt s hranom;</p> <p>13) kontroliše i očitava vrijednosti rezultata dobijenih putem mjernih instrumenata u objektu za proizvodnju i promet hrane i hrane za životinje i u transportnom sredstvu;</p> <p>14) vrši mjerenja primjenom službene opreme kako bi se provjerili rezultati dobijeni mjerenjem koje je izvršio subjekat u poslovanju hranom i hranom za životinje;</p> <p>15) provjerava ispunjenost i drugih opštih i posebnih propisanih higijenskih zahtjeva i uslova u objektu u kojem se vrši proizvodnja i promet hrane i hrane za životinje;</p> <p>16) sprovodi i bilo koju drugu aktivnost potrebnu kako bi se obezbijedilo ispunjavanje ciljeva ovog zakona.</p> <p>2. Pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana veterinarski inspektor koji vrši inspekcijski nadzor na graničnom prelazu odnosno carinskom skladištu, slobodnim carinskim zonama ima ovlašćenje i da:</p>		
--	--	--	--

- 1) nakon prethodnog veterinarskog pregleda pošiljki hrane i hrane za životinje i prateće dokumentacije dozvoli uvoz, tranzit ili skladištenje hrane i hrane za životinje, rješenjem kojim za svaku pojedinačnu pošiljku posebno utvrdi da na osnovu propisanih uslova nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz, tranzit ili skladištenje;
- 2) pregleda i kontroliše pošiljke životinja, hrane i hrane za životinje namijenjene za izvoz, ako se na graničnom prelazu pretovaraju, odnosno skladište u registrovanim skladištima pod propisanim uslovima;
- 3) izdaje, odnosno ovjerava certifikat za životinje i hranu i hranu za životinje;
- 4) uzima uzorke hrane i hrane za životinje i šalje ih na laboratorijska ispitivanja u ovlašćene laboratorije ili obavlja potrebna ispitivanja u laboratoriji na graničnom prelazu;
- 5) pregleda i kontroliše ispunjenost propisanih zahtjeva u skladištima, bescarinskim zonama i carinskim skladištima;
- 6) vodi evidenciju uvezenih, izvezenih i tranzitnih pošiljki životinja, hrane i hrane za životinje prilikom prelaska državne granice;
- 7) prati i kontroliše dezinfekciju prevoznih sredstava, skladišta i opreme na graničnim prelazima i carinskih skladišta u slobodnim carinskim zonama;
- 8) prati pojavu i kretanje zaraznih bolesti u susjednim zemljama i o svojim saznanjima obavještava organ nadležan”;

Predlažemo da se poslije ovog člana doda novi

član koji bi se odnosio na ovlašćenja fitosanitarnog inspektora i glasio bi:

“1. Fitosanitarni inspektor je naročito ovlašćen da:

- 1) pregleda objekat, okolinu, prostorije, opremu i transportna sredstva u primarnoj proizvodnji hrane biljnog porijekla;
- 2) pregleda i po potrebi uzorkuje sirovine, materije i supstance koje se koriste za pripremu hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje;
- 3) pregleda i po potrebi uzorkuje materijale, ambalažu i predmete koji dolaze u kontakt sa hranom biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje;
- 4) kontroliše proces čišćenja, dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD), način upotrebe i čuvanja sredstava za čišćenje i DDD obradu koja se koriste u poslovanju s hranom biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje;
- 5) kontroliše način deklarisanja, označavanja, prezentacije i reklamiranja hrane biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje.

2. Pored ovlašćenja iz stave 1 ovog člana fitosanitarni inspektor na graničnom prelazu, carinskom skladištu i slobodnim carinskim zonama ima ovlašćenje da

- 1) nakon predhodnog fitosanitarnog pregleda pošiljke hrane za životinje biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje i pratećih djelatnosti, i hrane za životinje biljnog porijekla i one koja je podvrgnuta jednostavnom procesu prerade mljevenjem, sušenjem i slično i GMO

	<p>hranu za životinje biljnog porijekla na nivou primarne proizvodnje i pratećih djelatnosti u međunarodnom prometu. Nakon pregleda prateće dokumentacije dozvoli uvoz, tranzit ili skladištenje Rješenjem kojim za svaku pojedinačnu pošiljku posebno utvrdi da nema fitosanitarnih smetnji za uvoz, tranzit ili skladištenje.</p> <p>2) Pregleda i kontroliše pošiljke iz tačke 1 stava 2 namjenjenih na izvoz ako se na graničnom prelazu pretovaruju odnosno skladište u registrovanim skladištima po propisanim uslovima</p> <p>3) izdaje, odnosno ovjerava sertifikat za pošiljke iz tačke 1 i 2 stava 1 ovog člana</p> <p>4) vrši uzorkovanje pošiljki iz tačke 1 i 2 stava 1 ovog člana i šalje ih na laboratorijska ispitivanja u ovlašćene laboratorije ili obavlja potrebna ispitivanja na graničnom prelazu.</p> <p>5) pregleda i kontroliše ispunjenost propisanih zahtjeva u skladištima, bescarinskim zonama i carinskim skladištima;</p> <p>6) vodi evidenciju uvezenih, izvezenih i tranzitnih pošiljki iz tačke 1 i 2 stava 1 ovog člana</p> <p>7) prati i kontroliše dezinfekciju prevoznih sredstava, skladišta i opreme na graničnim prelazima i carinskih skladišta u slobodnim carinskim zonama;</p> <p>8) prati pojavu i kretanje biljnih bolesti štetočina u susjednim zemljama i o svojim saznanjima obavještava nadležan organe”;</p>		
<p>Član 115</p>	<p>Član 115 treba korigovati i umjesto predloženih upravnih</p>	<p>Uprava za inspekcijske poslove</p>	<p>Primjedba se ne prihvata. Predloženi tekst člana 115 u dijeli upravnih</p>

	<p>mjera i radnji treba da glasi:</p> <p>“Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, inspektori iz čl. 114, i dodatih članova (koje smo obrazložili pod tačkama 40,41 i 42 ovog dopisa), kada utvrde neusaglašenost sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima, imaju i obavezu i ovlašćenja da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) narede privremene mjere predostrožnosti u skladu sa članom 12 ovog zakona; 2) narede uspostavljanje sledljivosti u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje u skladu sa članom 26 ovog zakona; 3) narede povlačenje hrane sa tržišta od strane subjekta u poslovanju s hranom u skladu sa članom 27 ovog zakona; 4) narede efikasno i tačno obavještavanje odnosno povlačenje hrane za životinje sa tržišta od strane subjekta u poslovanju s hranom za životinje u skladu sa članom 28 ovog zakona; 5) narede sprovođenje uzorkovanja hrane, odnosno hrane za životinje od strane subjekta u poslovanju s hranom i hranom za životinje s povećanom učestalošću; 6) zabrani stavljanje na tržište hrane za koju nije sproveden postupak procjene rizika u skladu sa članom 11 st. 2 i 3 ovog zakona; 7) narede otklanjanje neusaglašenosti utvrđenih službenom kontrolom i odrediti rok za otklanjanje neusaglašenosti; 8) privremeno zabrane proizvodnju i stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje za koju postoji sumnja u bezbjednost do dobijanja		<p>mjera i radnji identičan je članu 115 teksta nacрта zakona.</p>
--	---	--	--

<p>rezultata laboratorijskih ispitivanja i/ili procjene rizika u skladu sa članom 11. st. 2 i 3. ovog zakona;</p> <p>9) privremeno zabrane proizvodnju i stavljanje na tržište hrane za koju postoji sumnja da ne ispunjava zahtjeve za higijenu hrane utvrđene ovim zakonom;</p> <p>10) nareda sprovođenje posebnih higijenskih mjera u skladu sa članom 36 stav 3 ovog zakona;</p> <p>11) nareda uspostavljanje, primjenu i kontinuirano održavanje postupaka zasnovanim na principima HACCP-a u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane nakon primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti u skladu sa članom 38 ovog zakona;</p> <p>12) nareda subjektu u poslovanju hranom sprovođenje mjera u skladu sa članom 41 stav 2 i i izradu i primjenu planova uzorkovanja u skladu sa stavom 41 stav 3 ovog zakona;</p> <p>13) nareda, po potrebi, subjektu u poslovanju hranom sprovođenje studijskih ispitivanja hrane u skladu sa članom 41 stav 4 ovog zakona;</p> <p>14) zabrane obavljanje djelatnosti u objektima koji nijesu odobreni odnosno registrovani u skladu sa ovim zakonom;</p> <p>15) nareda uništavanje nebezbedne hrane ili hrane za životinje na propisan način;</p> <p>16) nareda obradu i rukovanje hrane ili hrane za životinje na propisan način;</p> <p>17) zabrane reklamiranje i označavanje hrane ili hrane za životinje na način koji može da dovede u zabludu potrošača;</p>		
---	--	--

	<p>18) zabrane upotrebu objekta, prostorija, opreme i prevoznih sredstava kada ne ispunjavaju propisane zahtjeve;</p> <p>19) zabrane upotrebu materijala, ambalaže i predmeta koji dolaze u kontakt s hranom ili hranom za životinje koji bi mogli da ugroze zdravlje ljudi i životinja i dovedu do promjena u sastavu hrane ili hrane za životinje ili do promjena njenih senzornih svojstava pod uobičajenim i predviđenim uslovima upotrebe;</p> <p>20) zabrane rad licima koja rukuju i dolaze u kontakt sa hranom ili hranom za životinje koja ne ispunjavaju propisane zahtjeve u pogledu lične higijene;</p> <p>21)preduzimaju i druge mjere u skladu sa zakonom.</p> <p>(2)Žalba izjavljena na rješenje lica inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.</p> <p>(3) Inspektori iz stava 1 ovog člana imaju pravo i obavezu da donesu usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera u cilju predostrožnosti i hitnosti:</p> <p>1) kada identifikovani rizik za zdravlje ljudi tokom sprovođenja službene kontrole zahtijeva da se određena mjera preduzme odmah, bez odlaganja;</p> <p>2) kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništavanja hrane ili hrane za životinje ili dokaza ako se mjera ne preduzme odmah</p> <p>(4) Inspektori u obavljanju službene kontrole imaju pravo i obavezu da nareda izvršenje usmenog rješenja odmah a koje unosi u zapisnik o izvršenom pregledu.</p>		
--	---	--	--

	<p>(5) Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, inspektori iz čl. 114 ovog zakona, koji vrše inspekcijski nadzor na graničnom inspekcijskom mjestu, ulaznom mjestu ili mjestu krajnjeg odredišta pošiljke (carinsko skladište) kada utvrde neusaglašenost sa zahtjevima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima na pošiljci koja se uvozi u Crnu Goru ili provози preko teritorije Crne Gore preduzimaju mjere u skladu sa članom 98-101 ovog zakona.</p> <p>(6) Inspektori iz stava 1 ovog člana, po potrebi, prilikom preduzimanaja mjera iz stava 1 i 2 ovog člana mogu da zatraže mišljenje i uzmu u obzir procjenu rizika koju je izdala Evropska agencija za bezbjednost hrane, UIP iz člana 7 stav 3 ovog ili ovlašćene stručne i naučne institucije.</p>		
Član 116	<p>Član 116 stav 1 umjesto broja "500" treba da stoji broj "2000", u stavu 2 navedenog člana umjesto broja "30" treba da stoji broj "500", dok u njegovom stavu 3 umjesto broja "150" treba da stoji broj "500";</p>	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se ne prihvata. Predložena odredba je usaglašena sa Zakonom o prekršajima i procjena je da se najbolji efekti postižu većim rasponom kazni čija će primjena zavisiti od težine učinjenog prekršaja.
Član 119	<p>Član 119 Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o bezbjednosti hrane („Službeni list CG“, broj 14/07). Najjasno je koje propise da primjenjujemo obzirom da je na osnovu važećeg Zakona o bezbjednosti hrane donesen mali broj podzakonskih akata, a da se u praksi</p>	Institut za javno zdravlje	Primjedba je razmotrena. Pri formulisanju orededbi o prestanku važenja pojedinih odredbi zakona u postupku usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo biće dodatno precizirane.

	primjenjuju propisi SFRJ i SCG...		
Član 128	Član 128 stav 1 umjesto riječi “od tri godine” treba da stoje riječi “ od jedne godine”,	Uprava za inspekcijske poslove	Primjedba se prihvata.
OPŠTI KOMENTARI			
	u skladu sa zakonom o vinu i zakonom o alkoholnim pićima u nadležnosti lokalne uprave je vođenje Registra proizvođača grožđa i vina i Registra proizvođača alkoholnih pića, ali ovim zakonima nijesu određeni minimalno tehnički uslovi podruma tj. Prostorija i opreme za proiuvodnju vina i alkoholnih pića	Preijstonica Cetinje- Sekretarijat za finansije i razvoj preduzetništva Branka Radović	Razmotrena je sugestija. U smislu člana 2 regulative 178/02 podrazumjeva da je hrana odnosno prehrambeni proizvod svaka supstanca ili proizvod prerađen, djelimično prerađen ili neprerađen koji je namijenjen za ishranu ljudi ili se može očekivati da će se koristiti za ishranu ljudi. To znači da vina i alkoholna pića spadaju u hranu. Takođe ovim članom je definisano šta se ne smatra hranom. Dodatno, vezano za alkoholna pića posebnom regulativom za pružanje informacija propisani su dodatni zahtjevi za njihovo označavanje. Higijenski zahtjevi su propisani ovima zakonom, a posebni zakoni uređuju politiku kvaliteta.
	Generalno: nedefinisane oblasti koje se odnose na kvalitet hrane, zdravstvenu ispravnost, posebno u dijelu kontrole zaraznih bolesti i uzročnika zaraznih bolesti koje se prenose hranom, a naročito kad je u pitanju postupak utvrđivanja zdravstvene ispravnosti hrane, te preduzimanje mjera sprečavanja i suzbijanja daljeg širenja infekcije po pojavi obolijevanja nakon konzumacije zdravstveno neispravnom hrane!	Institut za javno zdravlje	Razmatrana je generalna sugestija i ustanovljene su sljedeće činjenice: – kvalitet se propisuje posebnim propisima koji su sastavni dio pregovora u poglavlju 11; – ovim zakonom s obzirom da je postojao od 2007. godine i da nije bilo problema u dijelu kontrole zaraznih bolesti jer se svi ostali posebni propisi primjenjuju paralelno;
	Generalno: Nacrt zakona o bezbijednosti hrane u koliziji sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih	Institut za javno zdravlje	Razmatrana je generalna sugestija i ustanovljene su sljedeće činjenice: – ovim zakonom s obzirom da je postojao od

<p>bolesti i Zakonom o sanitarnoj inspekciji iz razloga što se Nadzor nad sprovođenjem Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti vrši preko zdravstveno-sanitarnih inspektora, a u Zakonu o sanitarnoj inspekciji jasno je definisano koje su to oblasti i objekti i koje su obaveze sanitarnog inspektora. Primjena Zakona bez usaglašavanja sa ostalim pratećim podzakonskim aktima i nepoštovanje principa zasnovanih na HACCP-u u cjelosti, izložiće stanovništvo povećanom obolijevanju od zaraznih bolesti koje se prenosi hranom.</p>		<p>2007. godine i da nije bilo problema u dijelu kontrolu zaraznih bolesti jer se i posebni propisi primjenjuju paralelno;</p> <ul style="list-style-type: none"> – u dijelu kolizije sa zakonom o sanitarnoj inspekciji navodimo da će ukoliko se predloženi tekst usvoji doći do promjene ne samo ovog zakona već i drugih zakona i uredbi na koje predložena rješenja imaju uticaj; – Inspektori za hranu će biti raznih stručnih profila (prehrambena tehnologija, veterina, poljoprivreda, biologija, ljekari specijalisti: epidemiolozi, toksikolozi i dr., hemičari i drugi profile) što će biti uređeno unutrašnjim aktom o sistematizaciji radnih mjesta. – Trenutno u sanitarnoj inspekciji na kontroli bezbjednosti hrane radi 34 inspektora i zastupljene su sljedeće struke: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prehrambeni tehnolozi; ○ Poljoprivredni inženjeri; ○ Veterinari; ○ Diplomirani inženjeri hemije; ○ Doktori medicine spec. opšta medicina, epidemiologija, stomatologija i dr.
<p>Još jednom naglašavamo da su ovim prijedlogom Zakona o bezbjednosti hrane isključene sve nadležnosti Ministarstva zdravlja, osim u dijelu hrane koja nije pogodna za ishranu ljudi i hrane za posebne prehrambene potrebe, pa je dilema kako će se u praksi rješavati procjene rizika po zdravlje, nadzor nad</p>	<p>Institut za javno zdravlje</p>	<p>Primjedba je razmatrana. Zakonom o bezbjednosti hrane jasno je definisan predmet zakona i nadležnosti. Član 1 Zakonom se uređuju se uslovi za bezbjednost hrane i hrane za životinje, obaveze i odgovornosti subjekata u poslovanju sa hranom,</p>

	objektima za proizvodnju i promet hrane, nadzor nad osobljem koje učestvuje u proizvodnji i prometu hrane, epidemije, trovanja....		sistem brzog obavještanja i uzbunjivanja, hitne mjere i upravljanje kriznim situacijama i druga pitanja od značaja za bezbjednost hrane i hrane za životinje.
	Predlog za prepoznavanje nadležnosti lokalnih organa uprave	Opština Berane - Sekretarijat za poljoprivredu, turizam, vodoprivredu i zaštitu životne sredine VD Šćekić Ranko	Predlog je razmotren. Naime, obzirom da nema konkretnih predloga neprepozanjemo oblast uključivanja lokalnih organa uprave u sprovođenju ovg zakona. Saradnja organima lokalne uprave uspostavljaće se u domenu javnog interesa tokom implementacije zakona.
	Dodati novi član “U smislu ovog člana a na osnovu Međunarodnog Kodexa o reklamiranju zamjena za majčino mlijeko čija je Crna Gora potpisnica u Crnoj Gori se reguliše reklamiranje i označavanje namernica za ishranu odojčadi i male djece u skladu sa ovim kodexom.”	NVO Udruženje Roditelj Podgorica	Predlog se ne prihvata. U smislu evropskih pravila za hranu na označavanje ove vrste hrane se primjenjuju odredbe Regulative 609/2013 koja će biti prenešena u podzakonski akt donešen na osnovu člana 63 ovog zakona. Ako je Crna Gora potpisnica Kodexa o reklamiranju zamjena za majčino mlijeko kodex je samim tim obavezujući za Crnu Goru.
		Ljekari specijaliste higijene – Dr Ivana Joksimović, spec. higijene – Dr Borko Bajić spec. higijene – mr sci dr Zorica Đorđević spec. higijene, – dr Snežana Barjaktorović-Labović spec. higijene, uži specijalista dijetoterapije – dr Ifeta Erović spec. higijene	Mišljenje je razmatrano. Dostavljeno mišljenje ljekara specijalista higijene u cijelosti je izražavanje ličnih stavova i dosta grubih, neutemeljenih procjena koji su posljedica neinformisanosti i nepoznavanja oblasti hrane, u smislu nepoznavanja izvora odredbi koje su preuzete ovim zakonom (EU legislative Poglavlje 12 Naslov 3 Stavljanje na tržište hrane, hrane za životinje i nus proizvoda životinjskog porijekla), koja posljedično izaziva nerazumjevanje i otpor prema predloženim odredbama. Zabrinjava da od donošenja prvog zakona o bezbjednosti hrane do danas neprepoznajemo

			<p>povezenost zahtjeva za zdravlje i dobrobit životinja namjenjenih proizvodnji hrane i zahtjeva za proizvod koji se dobija od životinja i bilja (pristup od njive do trpeze).</p> <p>Potrebno je naglasiti da u ishrani ljudi hrana životinjskog porijekla je zastupljena cca 10%, a hrana neživotinjskog porijekla 90%, ali je odnos kada je rizik u pitanju obrnut.</p> <p>Zakonom o bezbjednosti hrane jasno je definisan predmet zakona:</p> <p>Član 1</p> <p>Ovim zakonom uređuju se uslovi za bezbjednost hrane i hrane za životinje, obaveze i odgovornosti subjekata u poslovanju sa hranom, sistem brzog obavještanja i uzbunjivanja, hitne mjere i upravljanje kriznim situacijama i druga pitanja od značaja za bezbjednost hrane i hrane za životinje.</p> <p>Mišljenje da predmet Nacrta zakona o bezbjednosti hrane treba da bude obuhvaćen i kvalitet hrane nije odgovarajući jer kvalitet prehrambenih proizvoda u EU legislativi je u oblasti Poljoprivrede (Poglavlje 11), a ne u oblasti bezbjednosti hrane (Poglavlje12).</p>
--	--	--	--